ilusad vaated Pühajärvele!) Voki mõisa (5.0 km, V.-Emajõe org!) ja Loku ning Otsa talust (2.5 km) mööda Partsi taluni, kust tõuseb Leenardi mägi (Valgamaal), — suurejooneline väljavaade, — talust möödudes kihelkonna piiril asuva Märdi taluni (Voki mõisast 4.3 km). Edasi Otepää — Ilmjärve — Sangaste maanteele välja jõudes Sangaste mõisa (7.4 km, läänes kõik aeg ülihuvitav ja vahelduv kuplistik!).

2. teisend: Tamme talust Otepää alevisse (2.0 km, vt. 1. teekond) Otepää linnamäele (95. joon.), edasi Nüpli järveni ja V.-Munamäele (alevist 2.5 km), Kaga talu kohalt Mäeküla (1.0 km) ja Hobusemäele (külast samanimelise taluni 3.7 km, suurepärane vaade Pühajärvele ja saarile) ning Marjamäele (veel 1.0 km, tähelepandav kaksikkuppel). Siis läände (halb tee!) kuni Otepää-Ilmjärve maanteeni (veel 2.3 km, võib ka V.-Munamäelt Kellamäest möödudes siia tulla (Kaga talust 5.0 km) ja järsu käänakuga lõunaedelasse Ilmjärve mõisani (6.0 km). Edasi paiguti rööbiti V.-Emajõega Restu mõisa (4.2 km). Restust Sangasteni (3.2 km, kirik! mõisa kirikust 4 km, tuntud põllumehe krahv Fr. Berg'i tähelepanuväärilised põllumajanduslised ettevõtted!).

1., 2. teisendil ühine tee. Sangastest Tiidu karjamõisa ja Peku metsavahi-koha kaudu Keeni raudteejaama (7 km). Teekonna üldpikkus 1. teisendil 40.8 km, 2. teisendil 45.5 km, Pühajärvest Pukka minnes 30.0 km.

Kirjanduslikud allikad. Eisen, M. J.: Postimees 1914. — -nse-: Oleviku lisa 1885 nr. 11. — Stryk, L. v.: Beiträge zur Geschichte der Rittergüter Livlands, I. Dorpat 1877. — Die Evangelisch-Lutherischen Gemeinden in Russland II. St. Petersburg 1911. — v. Hagemeister, H.: Materialien zu einer Geschichte der Landgüter Livlands II. Riga 1837. — Nuustaku Kooli Seltsi ja kooli kümneaastane tegevus 1907—1917. Tartus 1917. — Bekker, H., Ph. D. London, ja Audova, A., Dr. rer. nat.: Andmed Pühajärve uurimisest. Tartu 1923. — Bekker, H.: Otepää künklise maastiku geomorfoloogiline kirjeldus ja järvede tekkimine selles maastikus. Tallinna 1919.

Arhiivid. Mainimisväärilne ainult Otepää kiriku arhiiv, milles raamatud algavad 1749. a.; on ka üksikuid vanemaid dokumente ja raamatuid, alates 1625. aastast.

[**Kaastöölised:** Prof. M. J. Eisen (korrektuuri lugenud), preester A. Eller (teateid Ilmjärve apostl.-õigeusu kiriku ajaloo kohta), üliõpil. H. Juhanson (kogunud andmeid Tartu-Võru Rahukogus talude ostuaja kohta), üliõpil. E. Kant (ptk-d „Loodus", „Elamud ja asulad", „Liikimisteed", „Majanduslised olud" ja „Rändajaile"; morfoloogilisi ja osalt kartomeetrilisi andmeid), üliõpil. V. Matiisen (Pühajärve kaart), üliõpil. H. Moora (ptk. „Muinasjäänused"), üliõpil. H. Rumma (kihelkonna kaart), mag. geogr. J. Rumma (ptk-d „Asend", „Arvustik", „Vaimline elu", „Tervishoiulised olud", osalt „Koolid" ja „Kirikud, palvemajad, surnuaiad", kartomeetrilisi andmeid ja toimetustöö), mag. geogr. A. Tammekann (osa arvustikku), üliõpil. L. Tork (toimkonna ülesandel 1921. a. suvel stipendiaadina käinud andmeid kogumas), üliõpil. E. Witoff † (päevapildid) ja üliõpil. J. Õunapuu (ptk-d „Ajalugu", „Koolid", „Mõisad" ja „Kirikud, palvemajad ja surnuaiad").]